

ЗАМЕТКА

Колишнє і сучасне поширення сліпушка звичайного, *Ellobius talpinus* (Rodentia, Mammalia), в Нижньому Подніпров'ї [Former and Modern Distribution of *Ellobius talpinus* (Rodentia, Mammalia) in the Lower Dnipro Region]. — На сьогодні відсутні узагальнюючі дані щодо поширення на території Подніпров'я *Ellobius talpinus* Pallas, 1770, і єдине зведення про поширення цього виду (Якименко, 1984) базується на неповних на той час даних. Аналіз літератури дозволяє говорити про лише три місцезнаходження виду у регіоні, які підтверджені колекційними зразками: 1) с. Новомиколаївка Нікопольського р-ну Дніпропетровської обл. (кол. Зоол. музею ННПМ, leg. Крижов): 7 екз. — 28–29.04.1936 (ці зразки наведено у зведенні «Звірі УРСР»: Мигулін, 1938); 2) Нікопольський р-н Дніпропетровської обл., loc. indet. (кол. ЗІН РАН, leg. ?): 14 екз. — 24, 27 та 29.05.1938; 1 екз. — 27.04.1936 [дані щодо цих зразків наведено у праці Я. Зубка (1940)]; 3) окол. м. Нікополь Нікопольський р-н Дніпропетровської обл. (кол. ЗМ ННПМ, leg. Крижов): 2 екз. — 02.04; 29.04.1936 [дані щодо цих зразків наведено у монографії О. Мигуліна (1938)]. Крім того, в колекції ЗМ ННПМ виявлено ще 4 зразки з трьох наступних місцезнаходжень: 1) окол. м. Нікополь Дніпропетровської обл.: 2 екз. — 07.05.1936 (leg. Крижов); 2) Миколаївська обл., loc. indet.: 1 екз. — 18.05.1950 (leg. Мазурук); 3) с. Нововоронцівка, Нововоронцівський («Кочкарівський») р-н Херсонської обл.: 1 екз. — ?.05.1928 (leg. Ткаченко). Отже, переважна кількість колекційних зразків зібрана на правобережній частині Придніпров'я в межах Нікопольського р-ну Дніпропетровської обл., всі у період 1936–1938 рр. Окрім цих знахідок, дві інші відносяться також до правобережних частин суміжних областей: Миколаївської (без пункту) та Херсонської (знахідка в цій області є найдавнішою: 1928 р.). З відомих згадок *Ellobius talpinus* у літературі щодо фауни регіону найновішим є повідомлення М. Писарєвої (1960) щодо знахідок цього виду на правобережжі — в уроч. Лабіринт (Вознесенський лісгосп), проте колекційні зразки, інші публікації та повідомлення колег (В. Артамонов, особ. повід.) не підтверджують цю знахідку і наявність виду на правобережжі у наш час загалом. Для лівобережжя важливим є повідомлення Я. Зубка (1940) про знахідку виду на території Запорізької області у географічно близькому до правобережних знахідок районі: ним 01.05, 18 і 24.08.1936 здобуто 3 екз. в окол. с. Ушкалка Херсонської обл. Проведене нами обстеження території регіону з урахуванням географії давніх знахідок виду дозволило зареєструвати сучасне його поширення у двох місцезнаходженнях. Перша знахідка відноситься до лівобережного Подніпров'я (leg. Чеботок): тут 20.10.2009 в окол. с. Велика Знам'янка Кам'янсько-Дніпровського р-ну Запорізької обл. на перелозі у 1,5–2 км на захід від р. Вел. Білозерка відзначено активну рийну діяльність (свіжі характерні для виду викиди ґрунту півмісячної форми) та спостерігали самих тварин у процесі риття (рийну активність сліпушки проявляли весь час спостереження за ними від 14° до 17° год.). Інша знахідка відноситься до правобережжя Дніпра в межах Херсонської обл. (leg. Поліщук): тут у 1995 р. виявлено рештки 3 екз. *Ellobius talpinus* у пелетках сови вухатої (*Asio otus* Linnaeus, 1758), зібраних у лощині поблизу с. Милове Бериславського р-ну Херсонської обл. [раніше ця знахідка без географічних деталей і кількісної інформації була згадана в огляді рідкісних видів хребетних Біосферного заповідника «Асканія-Нова» (Поліщук, 2003)]. Таким чином, за сумою всіх даних можна стверджувати, що вид *Ellobius talpinus* був відносно широко розповсюджений на території обох частин нижнього Подніпров'я (як лівобережжя, так і правобережжя) на початку та у середині ХХ ст. та зберігся тут дотепер, хоча чисельність і географія сучасних знахідок виду значно скоротилися. — М. Коробченко (Національний науково-природничий музей НАН України, aquamarine@ukr.net); Є. Чеботок (Запорізька обласна санітарно-епідеміологічна станція, sinner78@rambler.ru); І. Поліщук (Біосферний заповідник «Асканія-Нова», polishchukigor@rambler.ru).